KUUROJEN LEHTI

Tidskrift för Döva

MARRASKUU
NOVEMBER

N:o 11 - 1960

Käyttäkää onnitteluadresseja

Kukkaset kuihtuvat! Adressi säilyy jatkuvasti rakkaana muistona ystävällänne. Kun haluatte onnitella ystäväänne hänen merkkipäivänään — kun hän täyttää vuosia, solmii aviolliton, pääsee ripille j.n.e. on paras ja kätevin tapa lähettää hänelle onnittelunne kauniilla adressilla.

Näitä adresseja saa ostaa asiamiehiltämme kuurojenyhdistyksissä. Maksu on 300 markkaa kuorineen.

Pohjaväri on aurinkoisen hiekan väri, reunat ja koristeet sekä teksti, joka tässä kuvassa näyttää mustalta, on kultaa. Suuruus 21×27,5 sm, 4 siv.

Adressin myynnistä kertyvät tulot kartuttavat Liittomme Omakotirahastoa.

Adresseja saa tilata Liittomme toimistosta. Asiamiehille 20 % palkkio.

SUOMEN KUUROJEN LIITTO R.Y.

Liisankatu 27 E 10 — HELSINKI — Postisiirtotili n:o 6825

KUUROJEN LEHTI

SUOMEN KUUROJEN LIITTO r.y:n ÄÄNENKANNATTAJA

MARRASKUU | 65. VUOSIKERTA | N:o 11 · 1960

Joulukuun numeroon tarkoitetut ilmoitukset kirjoitukset ja kuvat on lähetettävä toimitukselle ennen marraskuun 5 päivää

KUUROJEN LEHTI

Tämä lehtemme on alkanut ilmestyä Mikkelissä vuonna 1896 johtaja Wichman'in ja opettaja Reposen toimittamana. Pienestä alusta se on kasvanut vuosikymmenien aikana nykyiseen kokoonsa kerran kuussa ilmestyväksi aikakauslehdeksi, jonka palstoilla monet kuuroille tärkeät asiat tuodaan julki.

Kuurojen Lehti ajaa maamme kaikkien kuurojen yhteistä asiaa. Se on aivan välttämätön pyrkiessämme kohottamaan vaikeasti kuulovammaisten elämänehtoja vapaassa yhteiskunnassa, missä kaikki ryhmät ajavat lähinnä omia etujaan järjestöjensä ja julkaisujensa tukemina.

Vaikka kuurojen järjestöt ovat suhteellisen vähäisiä ja heikkoja kuulevain moniin suuriin järjestöihin verraten ja vaikka kuuroilla on monia yhteisiä asioita tai oikeastaan suuri yhteinen asia ajettavanaan, niin kuitenkin useat kuurot jättäytyvät yhdistyksistään syrjään tai jättävät tilaamatta Kuurojen Lehden.

Norjassa ja Ruosissa on kiinnitetty vakavaa huomiota tähän samaan asiaan, siihen että monet kuurot näissäkin maissa unohtavat oman lehtensä tilauksen. Koetetaan säästää siten, että lehti luetaan yhdistyksen kirjastossa tai se lainataan toverilta tai jätetään kokonaan lukematta.

Varsinkin meillä nyt, kun vuosikokous on päättänyt korottaa lehtemme tilaushintaa tappion pienentämiseksi, on Kuurojen Lehden tilaamatta jättämiseen suuri houkutus. Ei tulla ajatelleeksi sitä, että mitä suurempi tilaajamäärä lehdellämme on, sitä halvemmaksi tulevat painokset ja sitä suurempi arvo annetaan lehdellemme. Säästetty tilaushinta on poissa kuurojen yhteiseltä asialta. Tällainen säästäminen on kuin pilana nähty kuva, jossa mies sahaa poikki oksaa, jolla hän itse istuu.

Tietysti voidaan arvostella lehteämme. Myönnämme, että siinä on paljonkin toivomisen varaa, mutta puutteita ei saada pois lehden kannatuksen vähentämisellä ja syrjään vetäytymisellä. Päinvastoin, tarvitsemme kaikkien kuurojen ja myös ystäviemme tukea. Ehkä lehteemme saataisiin silloin entistä enemmän sivuja ja kuvitustakin.

On tunnustettava, että suuri osa kuuroistamme on uskollisia Kuurojen Lehden tilaajia, jotka eivät pelästy hinnan koroitustakaan. Monet tukevat lehteä sitäpaitsi kirjoituksillaankin. Tällaista tukea toimituksessa aina tervehditään ilolla. Ei siellä ketään osoiteta sormella avustamaan kykenemättömäksi eikä kielletä keneltäkään mahdollisuuksia yrittää. Pienikin kirjoitus saattaa toisinaan johtaa suuren asian toteutumiseen. Ei tule myöskään pelätä kielivirheitä, sillä toimitus kyllä korjaa virheet ja saattaa kirjoituksen painoasuun. Vielä on mainittava, että lehdellemme lähetetyt valokuvat ovat aina erikoisen tervetulleita.

Eiköhän sovita niin, että me kaikin yritämme tehdä parhaamme lehtemme hyväksi. Ennen kaikkea tulisi lehtemme ystäviksi ja tilaajiksi saada myös ne, jotka tähän mennessä ovat syrjästä katsojina jättäneet kustannuspuolen toisten kannettavaksi.

Joulukuun numerossa julkaistaan

yhteinen JOULU- JA UUDENVUODEN ONNITTELUMME, johon voitte osallistua maksamalla 100 mk nimeltä, yhdistykset 300 mk. Kehoitamme asiamiehiä yhdistyksissä ryhtymään nimien keruuseen jo ajoissa. Nimet lähetettävä lehden toimitukseen ennen marraskuun 5 päivää. Maksut samalla suoritettava liittomme postisiirtotilille 6825.

KUUROJEN PÄIVÄ
Helsingissä 25. 9. 1960

Suomen Kuurojen Liiton toimesta järjestettiin pääjuhla Helsingissä, suomalaisella Kauppakorkeakoululla 25. 9. klo 14.

Ohjelman alussa soitti Helsingin Varuskunnan soittokunta kapellimestari Leo Holvan johdolla. Rva Aura Ahlbäck lausui runsaslukuisen yleisön tervetulleeksi, selostaen lyhyesti kuurojen päivän merkitystä, toivoen yhteiskunnalta ennakkoluulotonta suhtautumista kuuroihin.

Rouva Maila Paunun johtama kuurojen naisten viittomakuoro esitti musiikin mukaan Finlandian ja Isänmaan kasvot. Kansallispukuisten kuorolaisten esitys oli vaikuttavan kaunis.

Valtiovallan tervehdyksen esitti hallitusneuvos Aarne Tarasti lausuen:

Kunnioitettu Suomen Kuurojen Liiton johto ja jäsenistö!

Valtiovallan ja lähinnä sosiaaliministeriön edustajana on minulle kovin mieluisaa tuoda tähän valtakunnallisen Kuurojenpäivän juhlaan valtiovallan kiitollinen ja osaaottava tervehdys.

On varmaan enemmän kuin suotavaa, jopa suorastaan tarpeellista, että vammaiset yleensä valtakunnallisissa tilaisuuksissa suurelle yleisölle tekevät tunnetuksi asemaansa, omatoimisia saavutuksiaan ja voittamattomia vaikeuksiaan elämän onnensa turvaamisessa. Erityisesti tällaisena Kuurojen-päivänä, kun on vielä kysymys täysin äänettömässä, hiljaisessa maailmassaan elävistä kuuroista ja heidän valtakunnallisesta järjestöstään, on syytä tällaiseen esittelyyn ja huomion kiinnittämiseen.

Meidän kuulevien ja myös valtiovallan on ihaillen tunnustettava kuurojemme voimakas omatoiminen panos elämänehtojensa turvaamiskamppailussa. Kuurojen omat järjestöt ansaitsevatkin siitä varsin monitahoisesta henkisestä ja aineellisesta kuntouttamistyöstä, jota he vuosikymmenien aikana ovat menestyksellä tehneet, vilpittömän tunnustuksen. Tämä tunnustus kuuluu myös kaikille tässä omatoimisessa laajassa kuntouttamistoiminnassa mukana olleille kuuroillemme.

On sanottu ja varmaan syystä, että "oma apu on paras apu". Tämä lyhyt, mutta sitä sisältörikkaampi sananparsi sopii elämänohjeeksi yhtä hyvin kuuroille kuin meille kaikille muillekin. Ihminen voi todella hyvin ja tuntee oikeaa elämän onnea vain silloin, kun hän itse on tehnyt ja myös tuntee tehneensä velvollisuutensa ja siis antaneensa oman panoksensa. Yhteiskunta on taas velvollinen antamaan mahdollisuudet jokaiselle tällaiseen kykyjensä ja lahjojensa mukaan omatoimiseen, hyödylliseen ja toimeentuloa turvaavaan yrittämiseen ja työhön. Toisaalta on syytä todeta, että meiltä ei voida vaatia enempää kuin, että auliisti asetamme voimamme ja taitomme yhteiseksi hyväksi ja omaksi parhaaksemme yhteiskunnan käytettäväksi. Näin tehden me täytämme velvollisuutemme ja saamme siitä myös todellista tyydytystä, työniloa ja elämän onnea.

Suomen Kuurojen Liiton toiminnanjohtaja Rurik Pitkänen. Hels. San.

Vaikka olenkin tietoinen kuurojen elämän onnen tiellä olevista monista vaikeuksista, olen kuitenkin vakuuttunut, että näiden ongelmien ratkaisemisessa, jotka vaativat yhteiskunnaltamme uhrauksia ja joista erityisesti on syytä mainita kuurojen ammattikoulutuksen asianmukainen turvaaminen ja uudistaminen, yhteiskuntamme on tekevä voitavansa. Kuurot ovat omalla esimerkillään, yritteliäisyydellään, jopa kansainvälisestikin, tunnollisuudellaan ja menestymisellään eri ammateissa selvästi osoittaneet, että heitä kannattaa tehokkaasti tukea ammattitaidon hankkimisessa. Tämä kuurojemme yrittäjähenki ja sen mukaiset saavutukset eivät varmaan ole jääpä yhteiskunnan taholta huomiotta. Kuurojen ja koko yhteiskuntamme edun mukaista nimittäin on, että nämä kuurojen yhteiskuntaan omalle paikalleen sijoittumisen ja siten heidän elämän onnensa tiellä olevat esteet niin pian kuin mahdollista pyritään poistamaan. Siihen meillä yhteistoimin ja -voimin on varmaan myös riittävät mahdollisuudet kun vain määrätietoisesti ja asteittain siihen pyrimme.

Toivotankin tässä Kuurojenpäivän valtakunnallisessa juhlassa Kuurojen Liitolle, sen johdolle, toimihenkilöille sekä sen jäsenistölle edelleenkin parhainta jatkoa ja menestystä kuurojen elinehtojen jalossa vaalimistyössään. Hyvät ja rakentavat voimat järjestötyötänne aina kannattakoot. Samalla pyydän täällä oleville kuuroille ja kauttanne kanssasisarillenne ja veljillenne, avoimesti tunnustaen suuret saavutuksenne elämänvaikeuksienne voittamisessa, lausua toivomuksen, että herpaantumattomasti jaksaisitte edelleen ponnistella elämän onnenne turvaamiseksi, muistaen aina suuren kohtalotoverinne, tri Helen Kellerin sanoja, että vaikka yksi onnen porteistamme onkin sulkeutunut, tuhansia vieressämme on aina avoinna. On vain ne löydettävä ja niiden kautta käytävä valoisin ja luottavaisin mielin eteenpäin.

Hänen asettumisensa kuurojen omatoimisuuden kannalle, jota hän puheessaan tähdentää, antaa kuuroille syvän kiitollisuuden tunteen.

Neiti Liisa Salokorpi lausui vaikuttavasti ja selvästi Larin Kyöstin Kuurojen laulun. Juhlapuheessaan dipl.insinööri Savisaari kosketteli niitä ongelmia, joiden ratkeamista kuurojen maailmassa odotetaan. Myös hän selosti kesällä Kööpenhaminassa pidettyä kuurojen kongressia ja siellä pohdittuja ajankohtaisia kysymyksiä.

Tämän jälkeen seurasi kuurojenkoulun pienten oppilaiden ihastuttava pallovoimistelu esitys, jonka oli harjoittanut ja ohjannut nti Terttu Laukkanen. Esitys sai innokkaat suosionosoitukset. Kuurojen kansantanhuryhmä esitti vielä pari tanhua, hyvin ja tahdikkaasti.

Juhla lopetettiin yhteisesti laulettuun Maamme-lauluun, kuulevat ääneen laulaen, kuurot viittoen rva Terttu Pitkäsen tulkitessa. Juhla jätti innostavan vaikutelman.

Kuurojen järjestöjen toimihenkilöt kertoivat lehdistölle monipuolisesta ja vilkkaasta järjestötoiminnastaan ja tämänhetkisistä pulmakysymyksistä. Kuvassa vasemmalta: taiteilija Osmo Entelä, ekonomi Eero Laamanen, rouva Katri Pitkänen, liiton toiminnanjohtaja Rurik Pitkänen, urheiluliiton sihteeri Jussi Luomajoki ja työnjohtaja Ragnar Östman. S. Sos.dem. 25. 9. 60.

Martti ja hänen hanhensa

Noin 300-luvun alkupuolella — v. 317, toisten arvelujen mukaan v. 336 — syntyi Sabariassa, Ala-Unkarissa poika, joka monien vaiheitten jälkeen päätyi Ranskaan, ja josta kuoltuaan tuli Rooman kirkkoon ensimmäinen pyhimys, pyhä Martti. Kerrotaan hänen jo 20-vuotiaana kääntyneen kristinuskoon, minkä jälkeen hän eli erakkona eräässä Genuan ulkopuolella olevassa saaressa, lähti sitten Ranskaan, silloiseen Galliaan, perusti Poitiersin lähistölle ensimmäisen länsimaisen luostarin, valittiin v. 375 Toursin piispaksi ja levitti kristinuskoa kuolemaansa saakka kansan keskuuteen erakontavoistaan luopumatta.

Legendat ovat suuresti täydentäneet niukkoja historiallisia tietoja. Kun oli kulunut kuusikymmentä vuotta hänen kuolemastaan (n. 397—401), häntä jo rukoiltiin avuksi sotaretkillä. Merovingikuninkaat kuljettivat taistelussa joukkojensa edellä hänen viittaansa, mihin Kaarle Suurenkin väitetään uskossa turvautuneen. Martti itse esiintyy muistitiedoissa rohkeana sotilaana, joka kerran oli antanut puolet viitastaan Kristukseksi osoittautuvalle köyhälle miehelle. Hänen viitastaan tulikin sittemmin hänen tunnusmerkkinsä sikäli, että vielä meidän päivinämme on eräissä katolisissa maissa häntä esittävä kuva vuosittain puettu viittaan, josta hänen päiväänsä, marraskuun 11:nteen, mennessä on tarvittaessa leikattu tilkkuja erilaisiin taikatarkoituksiin.

Koska hän kuoli ranskalaisena, hän myös jätti siihen maahan tuntuvimmat mytologiset jälkensä, jopa siinä määrin, että on arveltu hänen kansan muistitiedoissa ja ehkä kirkon myötävaikutuksella joutuneen edustamaan jotakin pakanallista jumalolentoa, ehkä Odin-Wotania. Monet lähteet on näet nimitetty hänen mukaansa, ja niiden sanotaan syntyneen hänen kimonsa polkaisusta, hänen sauvansa tai vasaransa iskusta. Varsin varhain hänelle myös alettiin tarita uhreja, aluksi kanoja, mutta sittemmin h a n h i a, mistä ensimmäinen todistus on v:lta 1711, ja 1300-luvulta alkaen tavattavissa ns. Martinlauluissa mainitaan usein hanhi, joka on erityisesti syötetty teurastettavaksi marraskuun 11:ksi päiväksi pyhimyksen kunniaksi.

Se, että hanhi on ollut muinaisessa antiikin maailmassa suosituimpia uhrieläimiä, lienee yhtenä selityksenä tälle tavalle. Juhlan määräaikaisuus taas selittyy sillä, että Keski-Euroopassa marraskuun alkupuoli merkitsee syystöiden päättymistä, talven alkamista, valmistumista vuoden suurimman juhlan, joulun, vastaanottoon.

Mutta niin on ollut meilläkin. Kekriviikko, jota on pidetty juuri marraskuun alussa, ja siihen liittynyt, sen aloittava pyhäinmiesten päivä, on meille kaikkine uskomuksineen vastannut keskieurooppalaista Martinpäivän viettoa. Kekri (Keyri, Köyri) on, ainakin Ag-

ricolan ja myöhempienkin kertojien mukaan ollut karjan haltija ja suojelija; tämän aseman on etelämpänä saavuttanut myös pyhä Martti, joka meidän katolisissa uskomuksissamme tosin esiintyy vain karjan kaitsijana metsän pedoilta. Kekriviikkoa, joka meillä ennen merkitsi palkollisten vapaaviikkoa ja mahdollisia työpaikan vaihtoja, vastaa muualla Martinpäivä. Ja niinkuin meillä on muisteltu "pyhiä miehiä", itse asiassa suvun vainajia, juhlaaterialla ja saunassa puhdistautumisella, niin on Keski-Euroopassa vastaavasti ollut ja jatkuvasti lienee tapana tehdä kaikenlaisia taikoja mainitun päivän aattona.

Kysymyksessä on siis, niin meidän kekrinviettoamme kuin Martin päivääkin ajatellen juhla, joka lähinnä merkitsee siirtymisvaihetta syksystä jouluun, sadonkorjuun lopullista päättymistä, siitä nauttimista ja — huomattakoon myös tämä maagillisen toiveajattelun muoto — kaikessa mielessä hyvän toimeentulon haluaminen seuraavanakin vuonna.

Tässä mielessä leivotut leivät, usein muodoltaan varsin symboliset, esittävät Keski-Euroopassa Martinpäivän vietossa huomattavaa osaa, ja hanhella herkutteleminen — miltei asiaankuuluva ylensyöminen — tarkoittaa pohjimmiltaan sitä, että ruokaa pitää olla riittävästi seuraavanakin vuonna.

Ja näyttää siltä, että meidän jouluporsaallammekin on yhtymäkohtia pyhän Martin hanheen, ei vain tätä yleistä uskomusta ajatellen, vaan sikälikin, että monissa paikoin Saksaa siantappo on suoritettu juuri Martinpäivänä, ja kinkku on monesti esiintynyt jo ennen joulua hanhen rinnalla.

Se seikka, että juuri hanhi, siis lintu, on tullut vertauskuvaksi Martille, itse asiassa tietylle ajankohdalle ennen suurta joulua, panee helposti mielikuvituksen liikkeelle. Saattaa olla mahdollista, että tämä Keski-Euroopalle ominainen lintu, jota myös nautitaan Martti Lutherin kunniaksi, liittyy siihen mytologisessa mielessä moniymmärteiseen joululintuun, joka vielä nykyäänkin koristaa monia koteja. Historicus.

ELOKUVA "KUURO"

Tanskalaisesta kuurojen lehdestä "Døvebladet" suomennamme vapaasti Arne Knudsen'in novellin muodossa selostaman filmin "Døv".

Tuolla näemme huvilatien ylittävän herran, jolla on mappi kainalossaan. Hänellä lie kiire. No, saiko hän kiven kenkäänsä! Hänen täytyy hiljentää vauhtiaan, laskea muistionsa maahan ja pudistaa kivi kengästään. — Suunnilleen tällaiselta tuntuu olla kuuro: kulkea kivi kengässä, eikä sitä saa ravistettua pois.

Seuratkaamme siis erään kuuron tilanteita yhden päivän kuluessa. Heti aamulla tarvittaisiin kuuloa. Herätyskello soittaa kello 6.45, mutta mitä hyötyä siitä on kuurolle? Kelloon tarvitaan lisälaitteita. Siihen on sovitettu laitteet, jotka aiheuttavat kosketuksen valolaitteisiin, jolloin valo syttyy palamaan. Valon täytyy sitäpaitsi olla voimakkaan ja huoneen tulee olla pimeän, jottei aamuaurinko pääsisi herätystä sekoittamaan.

Päivä on siis alkanut Ivan Vestergårdille — ehkä aivan tavallinen päivä — mutta täynnä ongelmia, sillä yhteiskunta on järjestäytynyt kuulevia ihmisiä varten.

Ivan on haukkaamassa aamupalaa. Rouva Hansen tietää hyvin, että Ivan on kuuro, mutta hän koputtaa kuitenkin oveen. Sitten hän avaa oven ja astuu sisään; hän tahtoo järjestää pienen yllätyksen. Ivan jatkaa syöntiään, kunnes rouva tuikkaa sormellaan hänen hartioihinsa. Ivan on niin tottunut tällaisiin selkään kosketuksiin takaapäin, ettei hän sellaisesta mitenkään ylläty. Rva Hansenilla on kuppi kädessä toivoen saada siihen sokeria lainaksi. Silloin kirkonkello lyö seitsemän, ja rouva Hansen näyttää rannekelloaan. — "Kellonne on myöhässä?" — "Niin". Ivan asettaa kellonsa heti aikaan. Olipa hyvä, että rouva Hansen tuli lainaamaan sokeria! On aika lähteä.

Ivan työntää skootterinsa esiin ja käynnistää koneen. Kuurous ei tuota suurtakaan haittaa liikenteessä; ajateltakoon vain, miten vähän kuulevatkaan voivat kuulla autossa istuessaan. Ivanilla on peili ajoneuvossaan, ja hän näkee hyvin kaiken edessä ja takanaan.

Mutta hänellä ei ole silmiä takana, joten hän tehtaan eteishallissa ei huomaa kaikkia työtovereitaan, vaikka nämä toivottavat hyvää huomenta. Ja konehallissa Ivan ei huomaa sitä, että työnjohtaja kutsuu häntä ohimennessään. Mutta toinen työmies on kuullut sen ja lähettää Ivanin takaisin. Muutamia turhia askeleita.

Työnjohtaja on tottunut puhumaan Ivanille selvästi ja havainnollistaa esitystään käsien liikkeillä. Näin Ivan ymmärtää esityksen ja alkaa reippaasti työskennellä porakoneensa vieressä. Nyt hänelle on hyötyä kuuroudesta. Koneitten melu ei hänelle merkitse mitään, ja hän voi täysin keskittyä työhönsä. Monesti kuuro konetyöläinen saa käsistään enemmän valmista kuin hänen kuulevat toverinsa.

Mutta jälleen Ivan huomaa, että silmät tarvittaisiin myös takana, sillä muuten hän voi joutua epäilyksen valtaan. Kaksi hänen työtoveriaan keskustelevat hänen takanaan. Toinen heistä on kuullut hyvän jutun, jonka toverikin saisi kuulla. He nauravat ja sattumoisin samalla katsovat Ivania. Samassa Ivan kääntyy laskeakseen valmiin koneosan pois käsistään ja näkee tovereitten nauravan — niin, varmaan hänen kustannuksellaan. Epäily on herännyt. Mitä on tapahtunut hänen selkänsä takana? — Jotakin, mikä heitä naurattaa.

Hänen työtoverinsa Johansen, joka oli kuullut tuon jutun, huomaa, että Ivan tarvitsee jonkun selityksen ja kirjoittaa paperilapulle jotain selitystä. Tarkoitus on kyllä hyvä, ja Ivan osoittaa kiitollisuuttaan, mutta — mutta —.

(Jatkuu)

KANARIAN SAARET —

Meren ja Tulen tyttäret

Kaikkitietävä Iso tietosanakirja kertoo Kanarian saarista seuraavasti: "Espanjalle kuuluva saariryhmä Afrikan luoteisrannikosta noin kolmesataa kilometriä. Ilmasto on tasainen ja terveellinen esim. rinta- ja hermotautisille. Vuoden keskilämpö on 19,7. Kasvisto on samanlainen kuin Välimeren maiden, mutta siellä on myös afrikkalaista ainesta.

Iso Tietosanakirja enempää kuin kukaan muukaan ei ollut kertonut minulle, kuinka rikas ja rehevä kasvillisuus siellä on. Siellä on esim. ihania hedelmiä, joiden nimiä edes ei tiedetä täällä Suomessa. Sellainen hedelmä on esim. zirimoja, vihreä, viirupintainen kahden sämpylän kokoinen hedelmä, joka maistuu ihanalle leivokselle. Ikävä kyllä se ei kestä minkäänlaista kuljetusta. Jos joku toivottaa teidät sinne "missä pippuri kasvaa", voi olettaa osoitteeksi Kanarian saaret. Samalla matkalla voi vilkaista puuvillapeltoja ja paprikaviljelyksiä ja ihailla troopillista kukkavillitystä. Joulutähdet, oleanterit, pelargoniat ovat siellä yltyneet kasvamaan puiksi. Puut kukkivat tulppaanitertuja ja suuria valkoisia tai punaisia tai sinipunaisia kellokukkia. Ja kukkivia puita kiertävät kukkivat liaanit. Kanarialinnut laulavat kurkun täydeltä, mutta häviävät kuitenkin laulannassa eräälle lintulajille, jonka nimeä en tiedä, mutta joka kuulemma kuuluu maailman parhaisiin laulajalintuihin.

Kukaan ei ollut myöskään kertonut minulle, kuinka häikäisevän kaunis näky on kukkiva mantelipuu melkein tummansinistä taivasta ja valkoisia lumipeitteisiä vuorenhuippuja vastaan. Traakkipuusta tiesin vain nimen, mutta nyt tiedän, että se on kuin jättiläiskukkakaali. Katselin 3.000 vuotta vanhaa traakkipuuta, jonka oksien haarautumakohtaan leikkisä kanrialaisperhe oli leiriytynyt. Kahdeksanhenkinen perhe istuskeli ja loikoili siinä eväitään syöden ja ällistyttäen minut kertomalla, että sata vuotta sitten oli hävitetty traakkipuu, jonka ikä oli todettu 6000 vuodeksi. Eikä se vielä mitään Orotovan laaksossa on traakkipuu, jonka ikä on enemmän kuin 10.000 vuotta. Orotovan laakso on eräs maailman viljavimpia alueita. Sen vaikuttavana taustana on Tede-vuori, jonka huipulla Picolla talvisin on lunta. Jos tekee retken Orotovan laaksosta Pico De Teydelle, saa muutaman tunnin aikana läpikäydä kaikki vuodenajat ja lähes kaikki kasvillisuusvyöhykkeet.Orotovan laakson valtavasta kasvirehevyydestä siirrytään pinjametsäalueelle, sitten seuraa miehenkorkuista kanervaa kasvava alue ja sitten maisema kuolee — ollaan kesken raivoisaa kiehumistaan jähmettyneellä laava-alueella. Sellaisiksi kuvittelisi maisemat kuussa. Kaikki on aivan kipeätä tekevän masentavaa. On kylmä. Alhaalta laaksosta lähtiessä ei muistanut, millaista on palella. Mutta täällä ylhäällä tuuli on kasannut lunta kinoksiksi tielle, autolla ei pääse enää matkaa jatkamaan. Aletaan kahlata ylöspäin, kraaterille. Ylhäällä on tuuli laassut lumet pois. Jos laaksossa oli kuvitellut olevansa paratiisissa, oli nyt vaikea kuvitella muuta kuin että oli tullut helvettiin. Kraaterinkuopasta haisi rikki ja keltaiset, kimaltavat rikkikiteet kiiluivat alhaalta kuin pahat silmät. Ja laavaraoista tuli savua . . . Kummitustunnelmaa lisäsivät alhaalla vuorenrinteellä vasten tuulta purjehtivat pilvimassat.

Teyden huipulla ei ole lunta kautta vuoden. Viime talvena satoi lumen 28. tammikuuta. Silloin Teyde, alhaalta laaksosta katsottuna oli kuin morsian, huntu päässään. Teyde antaa leimansa koko Teneriffalle (Teneriffa on Kanarian saarten suurin saari) näkyen lähes joka paikkaan. Teneriffalaisille se on hyvin rakas ja siitä onkin laadittu määrättömästi lauluja ja runoja. Teyde kuvataan neidoksi, jolla "on jäätä kasvoilla ja tulta sydämessä". Monikaan teneriffalainen ei ole käynyt neitonsa lähellä, he tuntevat sen vain kaukaa. He vain tietävät, että se valkoinen huntu, joka jonakin yönä ilmestyy vuoren huipulle, on nimeltään lumi.

Voisi melkein sanoa, että Teneriffalla on oma ilmastonsa joka 10 km:n päässä. Voit poimia appelsiineja puista, tai vaihteeksi mennä heittelemään lumipalloja. Tai voit ottaa auringonkylpyjä ja lekotella 20-asteisessa Atlantissa, tai mennä hiihtelemään vuorelle. En tosin tiedä hiihteleekö siellä kukaan, vaikka uimarannan mainoksessa on piirrettynä hiihtopukuinen tyttö suksilla, asiaankuulu-

Santa Cruz, Teneriffan pääkaupunki

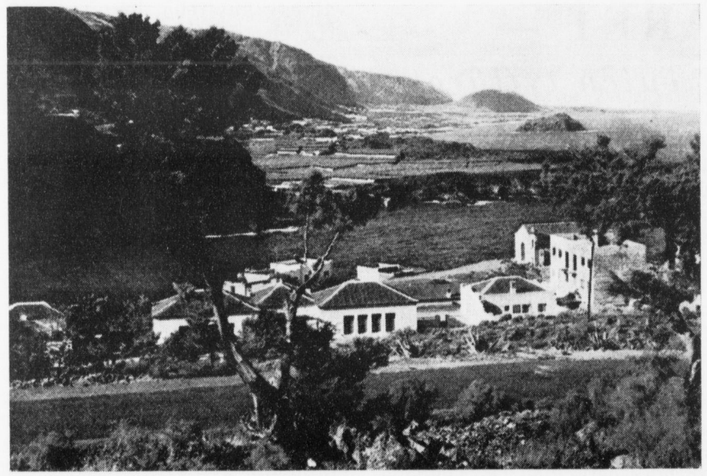

Kalastajakylä Teneriffalla

va mainoshymy huulilla ja suksisauvat väärin päin, sompapuoli käsissä. Sama kuva on painettu mainoskirjaan kehoituksella: Ui ja talviurheile!

Isossa tietosanakirjassa Kanarian saarten kohdalla kerrotaan vielä "Verot ovat korkeat ja kansansivistys alhainen". Mutta tämän päivän työläisellä tai pikku yrittäjällä ei ole veroja ollenkaan. Jos taas kansansivistyksen mittapuuna saisi pitää kohteliaisuutta, sydämellisyyttä ja rehellisyyttä, ovat kanarialaiset siinä mielessä maailman sivistyneimpiä kansoja. Tarkoitan tällä alkuasukkaita, siis maalaisväestöä ja kalastajia. Saarten pääkaupunki Santa Gruz on tästä määrittelystä syrjässä. Sinne on, niinkuin kaikkiin etelän suursatamakaupunkeihin, kerääntynyt levottomia, epämääräisiä aineksia kaikkialta maailmasta ja nämä ovat tietenkin muuttaneet kaupungin luonteen. Myös turistikeskukset ovat samanlaisia kuin turistikeskukset kaikkialla maailmassa. Mutta jo 23 kilometrin päässä pääkaupungista sijaitsevassa kalastajakylässä eletään omassa onnellisessa eristyneisyydessä ihanteineen ja periaatteineen.

Kalastajakylän äidit kertovat lapsilleen joka joulu Kanarian saarten luomistarinan: Alussa Jumala loi maan... kun Hän oli luonut kaiken olevaisen, Hän pysähtyi lepäämään ja katsomaan sitä, minkä oli luonut ja hän huomasi, ettei ollut luonut mitään o i k e i n hyvää ja täydellistä ja niin Hän päätti luoda jotain oikein hyvää ja täydellistä ja Hän loi Kanarian saaret. Eikä Kanarian saarilla ole mitään myrkyllisiä tai vaarallisia eläimiä, ei meressä eikä maalla... ja siksi lasten tulee aina muistaa olla hyviä, että he olisivat Jumalan tarkoituksen mukaisia. Ja lapsenomainen hyvyys, iloisuus, avomielisyys, rehellisyys ja kohteliaisuus ovatkin ominaisia kanarialaisille.

Kanarialaiset ovat kohteliaita.

Heille arvokkuus ja kohteliaisuus ovat synnynnäistä. Heikäläinen ihmettelee ulkomaalaista, joka saattaa sanoa: "Päivää päivää", tai: "Hyvää päivää", vaikka olisi iltapäivä. Kun esimerkiksi kanarialainen kalakaupustelijavaimo, kalalaatikko päänsä päällä, kohtaa vihannesmyyjävaimon naapurista, hän sanoo: "Hyvin hyvää aamupäivää teille rouva Eusebia de Alfonso de Candelaria". Johon puhuteltu vastaa: "Oikein hyvää aamupäivää myös teille rouva Maria de Perez Farina de Arafo." Työmiehet rakennuksella keskustelevat tähän malliin:

"Oletteko hyvä ja ojennatte minulle lisää muurilaastia, herra."

Siellä teititellään tavallisessakin puheessa ja hyviäkin ystäviä. Jopa äidit teitittelevät neitoikään kasvaneita tyttäriään.. — Jos meillä täällä Suomessa hiukan omahyväisesti lyödään rintaan ja sanotaan että "perkaamme pellot kiviset", saatan kertoa, että kanarialainen perkaa kiven pelloksi. Hän iskee kuokkansa vuoren seinään ja lohkoo siihen penkin, murskaa kivilohkareet muruiksi ja tukee penkin reunan kivillä. Ylemmäksi hän lohkoo toisen penkin ja niin edelleen, kunnes vuori näyttää jättiläisportailta. Tätä porrastamista on tehty vuosituhannet ja tehdään joka päivä edelleen. Vesi ohjataan kanavia myöten vuorilta ja päivittäin rukoillaan, ettei tulisi tuulta, joka lennättäisi kalliin perunamaan tiehensä. Traktoreita oli viime talvena Teneriffalla kolme, erään saksalaisen maatilalla. Mutta vuorilla ei traktorilla ole käyttöarvoakaan. Missä ei kameli pysy penkereellä eikä enää aasikaan, on ainoana työvoimana ihminen.

Kaikki Teneriffalla on halpaa

Myöskin työvoima. Rahaa on niukalti ja sitä käytetään säästäväisesti. Kaupassa tehdään ostokset sadan gramman erissä. Tavarat kiedotaan pieniin tötteröihin, kuin lasten "puotia leikkiessä".

Melkein järkyttävää on nähdä vaimon kyläkaupassa ostavan kaksi keksiä, jotka hänelle huolella punnitaan ja hinnoitetaan ja kääritään ruskeaan karheaan paperiin. Siellä ei yleensä edes tiedetä tavaroiden kilohintaa. Kun kysyin, mitä liha maksaa kilolta, sanottiin "Ei tiedä, mutta kolmella pesetalla sitä ostetaan." Kolme pesetaa on 15—16 mk.

Kansa siellä on hyvin, hyvin köyhää. Arkisin ja töissään heillä on niin paikatut vaatteet, ettei alkuperäistä kangasta juuri erota. Mutta kun tuli pyhä tai fiesta-juhla, saivat kalastajat ja tyttäret melkein esitellä itsensä. niin hienoja ja mielikuvituksellisen kauniita he olivat kansallispuvuissaan.

Rivitaloja kalastajakylässä

Tullessani kylään kiintyi huomioni komeihin, uusiin, tyhjiin rivitaloihin. Ajan kuluessa ih-

TIDSKRIFT FÖR DÖVA

OFFICIELLT ORGAN FÖR FINLANDS DÖVAS FÖRBUND r.f.

NOVEMBER | 64 ÅRGÅNGEN | Nr 11 - 1960

Dövas dag i Helsingfors

Dövas dags huvudfest hölls åter traditionsenligt (om man redan i detta skede kan tala om tradition) i Hesingfors på Finska Handelshögskolan.

Det var en vacker och högtidlig fest som dock inte saknade lättare inslag, bl.a. folkdanser.

Den talrika publiken hälsades välkommen av fru Aura Ahlbäck som i sitt tal sade bl.a. följande:

"I dag på de dövad dag vädjar vi till er hörande medmänniskor. Vi hoppas på en fördomsfri inställning från er sida. Vi kräver inte mycket av samhället, vi hoppas blott på förståelse. Vi är tacksamma för den minsta lilla vänlighet från de hörandes sida.

Det viktiga i vårt liv är arbetet som vi utför för att få vårt dagliga bröd och slippa ligga samhället till last. Årligen söker döva som slutat skolan sig ett arbete. De har sina egna talanger och anlag, som passar för olika yrken. Vi hoppas att arbetsgivarna visar sin fördomsfrihet genom att anställa den i sin tjänst, och till en början visa dem till rätta i deras arbete.

Vi är glada över att vi fått er hörande som våra gäster till denna fest för att följa med vårt anspråkslösa program. Vi hoppas att denna fest för sin del ger er en positiv bild av de döva."

Efter fru Ahlbäcks festtal var det orkesterns och körens tur att uppträda. Accompanjerad av orkestern tecknade kören under fru Paunus ledning "Finlandia" och "Fosterlandets anlete". Suset av beundran bland de hörande gjorde sig kören väl förtjänt av likaså fröken Salokorpi som tecknade De Dövas Sång, för att inte nämna småflickornas näpna gymnastik och folkdanserna.

Statsmaktens hälsning framfördes av regeringsrådet Tarasti.

Dagens festtal hölls av dipl. ing. R. Savisaari som i sin koncisa framställning tecknade för de hörande en klar bild både av den historiska återblicken och de dövas situation i dagens samhälle.

Här ett sammandrag av festtalet:

"Den tid från vilken vi har uppgifter om de döva och deras undervisning, arbete och verksamhet är kort. Man vet att den första gången i vårt land undervisades av en döv för ungefär 200 år sedan. Den första skolan för döva grundades 1846 Av Carl Oskar Malm som själv var döv. Man kan konstatera att före denna tidpunkt var de döva helt isolerade från sin omgivning. Deras liv var inte ett mänskovärdigt liv. Den första dövföreningen grundades i Åbo 1886 och Finlands Dövas Förbund 1905. Dövundervisningens avgörande utveckling tog sin början i slutet av 1800-talet. Staten grundade den första dövskolan i Åbo 1860, vilken skola innevarande år firat sitt 100-årsjubileum. Efter detta uppstod dövskolor runt om i landet. På föreningsfronten skedde genombrottet vid sekelskiftet. Hela världens dövas sammanslutning uppstod 1951 då Dövas Världsförbund grundades. Nu firas Dövas Dag för tredje gången över hela världen.

Dövas Dag är inte en festdag endast för de döva. Då fästes samhällets uppmärksamhet vid de döva, deras särart, problem, behov, resultat, kort sagt hela deras liv.

Vid kongressen i Köpenhamn senaste augusti behandlades fyra frågor. Dessa var kort sagt, skolan, yrket, föreningen, och problemen i det dagliga livet. Här är de frågor som för de döva är kanske de allra viktigaste."

Härefter övergick ing. Savisaari till en närmare betraktelse av dessa problem som jag inte här skall referera eftersom dessa saker är välbekanta för läsaren utan jag hoppar i stället ett stycke framåt i talet:

"Det finns mycket som den döve måste avstå från, men det värsta av allt är kanske ändå, att den döva alltid är isolerad från de hörande. I ett hem där det finns både hörande och döva blir de döva alltid åsidosatta man hinner inte samtala med dem och ingen berättar nyheter och händelser för dem. Samma sak är det på arbetsplatsen. Jag ville även i detta samman-

Forts. sid. 11

DÖVHET — SOM ATT HA EN STEN I SIN SKO...

över hela världen är den fjärde söndagen i september tillägnad de döva. Det är en festdag också för de c. 2 000 som hör till Finlands dövas förbund — och en dag som ger oss alla hörande en tankeställare. Vi kan stanna ett slag inför dagens affisch: en ensam gestalt, isolerad från omvärlden genom en osynlig tystnadens mur. Måste han förbli ensam?

Dövhet, det är som att ha en sten i sin sko. Så formulerar dövförbundets verksamhetsledare Rurik Pitkänen sitt och sina medbröders och -systrars handikapp.

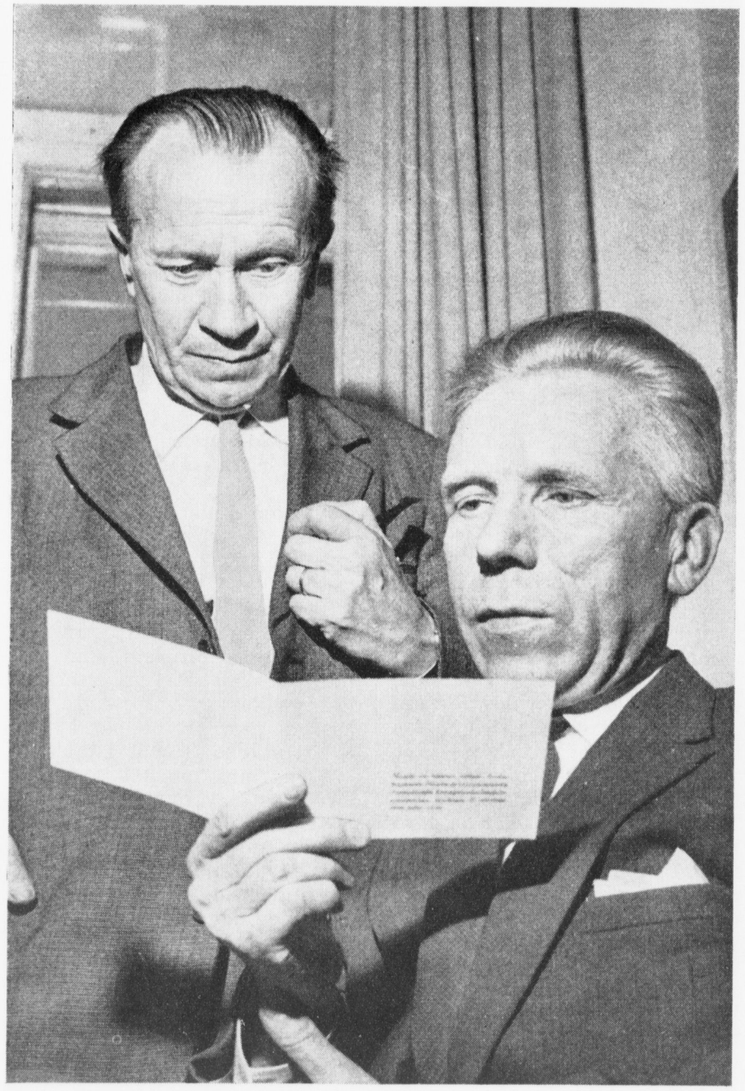

Dövförbundets verksamhetsledare Rurik Pitkänen och idrottssekreteraren Jussi Luomajoki studerar programmet för dagens fest i finska handelshögskolan. Hbl. 25. 9. 60.

— Stenen kan man skaka ur skon. Och dövhetens öde kan mildras genom förståelsefullt bemötande från de hörandes sida: var den döves öra när det behövs, men låt honom annars visa vad han själv förmår och behandla honom som en vanlig normal medmänska.

De döva är i allmänhet arbetsamma och dugliga mänskor, försäkrar han på basen av sin grundliga kännedom om deras skara. De reder sig bra i nästan vilket yrke som helst — överallt där det inte gäller att direkt betjäna allmänheten. Man kan anförtro dem de allra flesta arbeten — nog klarar de nästan allt som en hörande klarar, handikappet uppväger de genom omsorgsfullhet.

Alltså, arbetsgivare: avvisa inte en döv platssökande på rak arm, utan att åtminstone pröva honom först!

Men ingen klarar sig i arbetslivet utan en ändamålsenlig skolning, och alla frågor som gäller utbildning är särskilt angelägna i de dövas krets. Samhället har dessvärre inte gjort överhövan mycket för utvecklingen inom de dövas skolväsende, det mesta som gjorts har varit resultatet av privata aktioner.

DÖVSKOLOR PÅ EFTERKÄLKEN

Ett ytterst allvarligt och aktuellt problem härvidlag är att dövskolorna — det finns sex i landet, varav en svensk — blivit på efterkälken då folkskolväsendet i övrigt utvecklas. Så länge folkskolan var fyraårig kunde eleverna i dövskolorna tämligen väl inhämta samma kunskapsmängd under sin åttaåriga skoltid. Men då lärotiden förlängts och stoffet ökats i de vanliga folkskolorna har dövskolorna inte kunnat hinna med i svängen: de står ännu på samma nivå som för ett sekel sedan.

Följden har blivit att det uppstått en avsevärd lucka mellan dövskolornas inlärningskapacitet och de fordringar som ställs för inträde i yrkeskolorna.

Men det finns också ljuspunkter i de dövas värld. Som t.ex. den starka gemenskapen inom de 42 dövföreningarna i landet. Föreningslivet betyder kanske mer för de döva än för andra människor: de är utestängda från många slag av förströelser, och i kretsen av bröder och systrar slipper de känna sig på sidan om, hämtar de styrka ur sammanhållningen. Tyvärr har många av dessa föreningar, bland dem den stora i Helsingfors som har 280 medlemmar, ett svårt bekymmer i utrymmesbristen: deltagandet i alla föreningens olika klubbar och andra verksamhetsformer är så livligt att lokaliteterna närapå sprängs av det.

DÖVAS OS HÄR I SOMMAR

Till de särintressen som odlas inom föreningarna hör idrotten, och våra döva sportsmän kan i år väntas träna särskilt ivrigt: i sommar förläggs nämligen de dövas "olympiska spel" till Helsingfors, berättar idrottssekreteraren Jussi Luomajoki. Det blir de IX Världsspelen för döva, och hit väntas över tusen deltagare från 25 länder.

Hufvudstadsbladet 25. 9. 60.

NYTT FRÅN FÖRBUNDET

Vid centralstyrelsens möte den 9. 10. 60 fattades följande beslut.

Godkändes protokollet från mötet 8. 5. 60.

Antecknades att byggnadsplanerna angående Åbo yrkesskola kommit i motvind och beslöts att åtgärder skulle vidtagas för att påskynda saken.

Antecknades att prosten Lauri Paunu utsetts till förbundets representant i den kommitté som behandlar frågan om intellektuellt handikapade dövas vård.

Beslöts insamla olika exempel på hur de lokala socialmämnderna tolkar lagen om Invalidunderstöd för de döva. Redogörelser för alla de fall då en anhållan blivit avslagen bör insändas till förbundet.

Antecknades att trädgårdskursen för döva kvinnor i Mäntsälä senaste sommar måste inställas på grund av det ringa antalet deltagare.

Beslöts inbjuda till kulturdagarna i Tammerfors gäster från Danmark, Sverige och Norge, vilkas uppehåll under kulturdagarna skulle betalas av förbundet.

Framlades en redogörelse för utgifterna under kongressen i Köpenhamn och en överblick av förbundets finansiella ställning.

Likaså redogjordes för kongressen och Nordiska Samarbetskommitténs möte i samband med den.

Antecknades delegationens besök hos höga, vederbörande angående televisionsfrågan. Utgången beror på om riksdagen godkänner den nya TV-lagen, varefter en ny förordning ges angående de grupper som befrias från licensavgift.

Tillsvidare är det skäl för TV-ägare att betala sin licens från vilken det enligt den gällande förordningen inte finns möjlighet att bli befriad.

Beslöts trycka Kuurojen Joulu i 20.000 exemplar. Priset blir 100:— st. och provisionerna för 10—100 st 20 %, 100—500 st. 30 % och över 500 st. 40 %. Av dessa provisioner kommer att innehållas skatt lagenligt. Anvisningar kommer att skickas till säljarna.

Beslöts införa i telefonkatalogen kassörens nummer i samband med förbundets nummer.

Antecknades att av Penningautomatföreningen erhållits 3.700.000 för innevarande år för vilka redogörelse bör sändas före 15. 3. -61.

Beslöts dela ut föredragsundertöd till föreningarna för innevarande år liksom tidigare. De föreningar vilka inte inlämnat redovisning för föregående års understöd erhåller nu inget understöd. Under-

DÖVAS DAG I HELSINGFORS

forts. sid. 9

hang säga oss hörande, att vi borde samtala mera med de döva. De döva är utan undantag mycket trevliga och humoristiska människor. Och de döva är glada och tacksamma för varje handräckning från de hörande.

Jag skulle i detta sammanhang även vilja minnas de döva män som av en eller annan orsak måste leva sitt livs afton på ålderdomshem. För dem finns nämligen inte tillsvidare något gemensamt ålderdomshem som för döva kvinnor. Vi kan tänka oss hur dessa åldringar har det. En fullständig ensamhet. Dövprästen är ofta den enda som besöker honom. Vi måste med glädje konstatera att vi redan kan skymta lösningen på detta problem.

I det föregående har jag inte strävat till att ge en fullständig genomskrärning av de dövas liv. Jag har berört några punkter och tillsvidare olösta problem. I dag måste vi konstatera att i de dövas liv skett en stor utveckling under det gångna seklet, men det finns ännu mycket att göra. Personligen är jag av den åsikten att alla som arbetar land de döva, borde fås att samarbeta mera. Jag skulle tro att då skulle det värdefulla arbete som utförs för döva bära mera frukt för de dövas och hela vårt folk bästa.

De döva har med säkerhet aldrig bett för mycket av samhället. Dövheten är en invaliditet, som samhället på intet sätt helt kan ersätta, men det kan lindra deras öde och underlätta deras börda. De döva ber endast att de hörande skulle uppskatta dem som sina jämbördiga, ty sådana är de som medlemmar i samhället.

Måtte aldrig de hjärtan som klappar varmt för våra döva medmänniskor stanna, måtte aldrig de dövas sinnen bli nedslagna. Måtte denna dag vetskapen om, att de döva ute i världen nått stora resultat ge härvarande döva tro på framtiden och tro på morgondagen."

stöden måste nämligen användas helt och hållet samma år det ges.

Beslöts donera 16.000 mk för restaurering av Abraham Argillanders grav i Mäntyharju.

Förbundets årsmöte kommer att hållas i Åbo den 26 mars 1961.

Konstnär Lauri Vainolas tomt med byggnader, bibliotek och tavelsamling till vilka förbundet fått förköpsrätt lämnades obeaktad.

Antecknades att Vainolas förmögenhet genom lagenligt testamente donerats åt Lyyli och Lauri Vainolas stiftelse och av räntemedlen kommer i sinom tid att delas ut stipendier för understödandet av unga dövas yrkes-, fortsättnings- och konststudier. Till stiftelsens styrelse hör enligt testamentet R. Pitkänen, R. Th. Östman och O. Pitkänen.

För predikanters avlöning vid andliga möten beviljades 80.000:—.

Antecknades i protokollet även andra löpande ärenden och redogörelser.

UNGDOMSARBETET I FÖRENINGARNA.

Vid förbundets årsmöte i Helsingfors den 27 mars senaste år inledde fru Martta Kattainen frågan om utbildningen av ungdomsledare på förbundets bekostnad för att leda de unga i föreningarna.

De ungas ställning i föreningarna har faktiskt blivit aktuell. Detta visar redan det, att man kunnat fästa statsmakstens uppmärksamhet vid unga dövas yrkesutbildning som är den effektivaste formen av ungdomsledning.

Detsamma kan man säga om de ungas kulturdagar, som blivit populära bland den döva ungdomen. Vidare har dövas ungdomsläger varit ägnade att utveckla de ungas intressen och gemenskapen även internationellt.

Alla dessa former var fullkomligt okända före krigen och ännu länge efteråt. Utvecklingen har alltså gått framåt även i denna sak. Detta betyder inte, att det ej mera skulle återstå något att göra för den döva ungdomen. Redan tidigare har för föreningarna föreslagits att någon lämplig och pålitlig person skulle väljas för att leda de unga som just slutat sin skolgång in i föreningslivet.

Föreningarnas ledning och dess arbetsformer är vanligen i händerna på äldre mer erfarna medlemmar. De döva anser kanske att detta allvarliga samarbete är alltför allvarligt för dem, som har glädjen som en livsiningrediens och som just har lämnat lekåldern.

Således borde för de unga i föreningarna ordnas något lättare, omväxlande och utvecklande program som de själva skulle få vara med om att ordna om också ledningen skulle vila i erfarna händer.

Just därför skulle det vara nödvändigt att få ungdomsledare i föreningarna Saken har varit framme vid centralstyrelsens möte varvid konstaterades att förberedelserna tar sin tid och att det inte går att genomföra i en handvändning. Man beslöt ta reda på programmet vid kurser för ungdomsledare för de hörande och huru stora möjligheter de döva skulle ha att deltaga vid dessa kurser. Först sedan kan man börja diskutera hur detta skall tillämpas i praktiken i föreningarna.

KULTURDAGARNA

i Tammerfors 4—6. 12. -60.

Program:

kl. 11.30 öppningshögtidlighet
kl. 12—17 föredrag.
berättelser
kl. 19 deklamation.
5. 12.
kl. 10—13 utfärd
kl. 14—17 folkdanser
kl. 19— skådespel
6. 12.
kl. 12 gudstjänst
kl. 14 avslutningsfest.

ANMÄLNINGAR

bör skickas under adress: Jarmo Narmala Markkulantie 3, Tavastehus och de bör vara framme senast den 19. 11. I samband med anmälningen bör anges dikt för deklamationen, likaså folkdans samt rollförteckningen för teaterstycket.

Fotografier och akvareller bör förses med signatur och tävlingsdeltagarens namn och adress bör bifogas i slutet kuvärt.

DETALJER.

Föredragets längd är 20 min. och berättelsens 10 min.

Den obligatoriska folkdansen "Hyllytystä" finns beskriven i Collan: Kisapirtti och Pulkkinen: Suomalaisia kansantanhuja.

Tammerfors Dövas Förening ordnar den 3. 12. en mottagningsfest. Tävlings- och festplatserna meddelas senare.

Förbundet utdelar till föreningarna understöd för deltagande i kulturdagarna.

Anhållan bör sändas till kulturkdagskommittén i samband med anmälningen.

I anhållan är det skäl att nämda huruvida föreningen från annat håll fått understöd för sitt ungdomsarbete eller för deltagandet i kulturdagarna.

Alla förfrågningar rörande kulturdagarna bör sändas antingen under samma adress som anmälningarna eller till fru Aura Ahlbäck, Ohjaajantie 10 A 6, Norra-Haga.

Kommittén.

FRÅN HEMLANDET

ETT HJÄRTEVARMT TACK för all vänlighet på min födelsedag.

Lauri Paunu

KUUROJEN LEHTI
Tidskrift för Döva

Utgivare: **Finlands Dövas Förbund r.f.**

Huvudredaktör: **Urho Kierimo** Lempäälä, Toutonen.

Red. sekr.: **Rurik Pitkänen,** Helsingfors, Elisabetsg. 27 E 10. Tel. 38 154.

Svenskpr. red.: fru **Ulla-Birgitta Laine,** Eskontie 7, Kerava. Manuskripten bör sändas till redaktören före månads slut.

Expedition: Helsingfors, Elisabetsg. 27 E 10. ☎ 38 154.

Postgiro: 6825.

Prenumerationspris 1961 1/1 årg. mk 700:—, till utlandet mk 1000:— .

mettelin, kun talot edelleenkin olivat tyhjinä. Ja tyhjiksi ne jäivät lähtiessänikin. Keskustelin taloista asukkaiden kanssa ja sain tietää, että ne olivat eräänlaisia kunnallisia taloja. Rakennetut kohentamaan asunto-oloja. Siellä on parisenkymmentä kolmen huoneen ja keittiön ja parvekkeen käsittäviä huoneustoja, kaikilla nykyajan mukavuuksilla. Vuokraksi tulee meidän rahassa laskettuna kuukaudelta 1242 mk. — Mutta asunnot pysyvät tyhjinä. Vuokra on kuulemma liian kallis, ja asukkaita oudostuttaa mennä asumaan aivan toisiaan liki. He ovat ristineet talot "junta-taloiksi". Junta tarkoittaa samaa kuin joukko tai yhteis — siis yhteistaloiksi.

Luola-asumukset,

joista kansan tahdottaisiin muuttavan pois, tuottivat minulle yhden suurimmista yllätyksistä Teneriffalla. Kävin katsomassa useitakin. Erääseen luola-asumukseen tai luolahuoneusto, niin kai tulee sanoa, koska asumus käsitti useamman huoneen, oli rakennettu luolaaukon sulkeva seinä. Siinä oli lukittava ovi ja ikkunaluukut. Sisään astuttuaan joutui avaraan noin 5 × 6 metriä suureen makuuhuoneluolaan. Päähuonekalun muodostivat suuret parisängyt, joissa oli hohtavan valkoiset, kauniisti koruommellut lakanat ja samoin koristellut tyynynpäälliset. Peitteenä toimi ohut, meikäläisen mielestä lähinnä sota-ajan leninkikangaslaatuja muistuttava vaippa. Sitten luolassa oli rautainen kehikko, jossa oli pesuvati, ja maassa vierellä kiviruukut vettä varten. Vielä oli neljä tuolia ja iso puukirstu, jonka kannen emäntä avasi ja näytti ylpeänä kapiokirstunsa sisällön: hohtavanvalkoisia, kauniistikirjailtuja liinavaatteita.

Eipä ollut huonekaluja paljon, mutta luolassa oli siistiä ja miellyttävän tuntuista ja lämmin kuiva ilma. Ajattelin, että eipä ainakaan vetoa pääse tähän makuukamariin. Lattialla oli ruokopunontamatto.

Sitten minulle näytettiin keittiö, jossa sementtinen pöytä kiersi luolanseiniä. Ja sillä sementtisellä pöydällä oli ruukkuja, pulloja ja purnukoita niinkuin meillä minkä mökin emännällä tahansa. Seinällä oli astiankuivaushylly. Luolakeittiöön kuului parinkymmenen kilon kaasutonkka ja siinä ohessa kaasuhella. Kaasupullon päällä oli myös lamppu. Siis oikein nykyaikaista ja mukavaa, kuten meillä kesämökeillä parhaassa tapauksessa. Keittiöluolassa ei ollut lainkaan ovea, mutta kivistä rakennettu muuri ympäröi luolanaukkoa muodostaen asumuksille eristetyn pihan, jota komeasti putsuttiin patioksi.

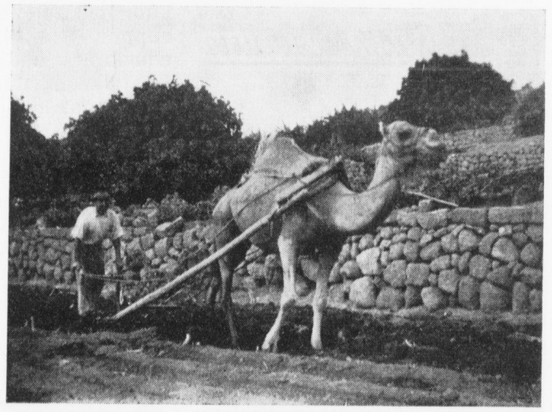

Perunaa tuodaan Suomeenkin Teneriffalta — Perunapeltoa kynnetään

Mustalla sialla oli oma luolansa ja oma kuoppansa, ja kanat ja vuohet juoksentelivat vapaina ympäriinsä.

Pariskunta oli ollut naimisissa pari vuotta. Mies on kalastaja ja hän kertoi, ettei hän tästä minnekään lähde. Asunto on hyvä eikä maksa mitään, ja kun perhe lisääntyy, voi kaivaa huoneita lisää.

Tyytyväisenä tuntui vaimokin askartelevan keittiössään. Hänellä oli pienokainen sylissään ja toista odotettiin "taloon".

Kun jonkin asian yhteydessä tulin talonvuokraajaemännälleni "mummu Eusebialle" sanoneeksi, että minulla on pölynimuri ja pesukone ja... niin enempää en sitten koskaan sanonutkaan, sillä mummu Eusebian silmiin tuli sellainen kohtelias tyhjä ilme, ja todennäköisesti hän tarkisti kantaansa minuun nähden ja ajatteli että: "Mukava ihminen, mutta puhuu olemattomia..."

Kun Suomessa olivat viime talven kovimmat pakkaset, uimme Atlantissa, jonka lämpö kylmimmillään oli 18—19 astetta. Vesi kannattaa uimaria, niin ettei tarvitse tehdä mitään pysyäkseen pinnalla. Eikä palella tarvinnut. Öisin lämpö oli ulkona n. 17—18° ja päivisin noin 22°. Meidän kalastajakylässämme oli satanut yli kaksi vuotta sitten viimeksi. Mutta jo kymmenen kilometrin päässä vuoristokylässä oli sen verran kylmää, että muutamia perheitä tuli alas laaksoon "talvea pakoon". Kanarialla tutustuin muutamiin suomalaisiin ja ruotsalaisiin eläkeläisiin, jotka uskollisesti kuin muuttolinnut tulevat sinne syksyisin.

Juttelin erään vaimon kanssa. Hän sanoi: Kylä on kaunis, mutta kyläläiset köyhiä raukkoja."

Sanoin hänelle: "Täällä ei ole yhtään köyhää raukkaa, teillä on kaikilla meri, joka antaa kalaa, ja rannoilta saatte simpukoita, ja talon vierellä kiertää viiniköynnös ja tomaatti ja peruna kypsyy koko ajan, ja teillä on aina aurinkoa, eikä koskaan kylmä."

Vaimo sanoi: "Minä kuolisin, jos minulla olisi kylmä."

Tavattomasta vaatimattomuudesta huolimatta heidän asumuksensa villiintyneitten pelargonioitten, ruusujen ja oleanteripuitten keskellä näyttävät vallan onnellisten asumuksilta. Ja tavattomasta köy-

Liittomme uutisia

Keskushallituksen kokouksessa 9. 10. 60 päätettiin seuraavista asioista:

Hyväksyttiin 8. 5. pidetyn kokouksen pöytäkirja.

Merkittiin, että Turun ammattikoulun rakennushanke on joutunut vastatuuleen ja päätettiin ryhtyä toimenpiteisiin asian jouduttamiseksi.

Merkittiin, että rovasti Lauri Paunu on liiton edustajana siinä komiteassa, joka käsittelee vajaamielisten kuurojen hoitokysymystä.

Päätettiin koota erilaisia esimerkkejä siitä, millä tavalla paikalliset sosiaalilautakunnat tulkitsevat Invaliidirahalakia kuurojen kohdalta. Kehoitetaan lähettämään liiton toimistoon selostukset sellaisista tapauksista jolloin kuuron invaliidiraha-anomus on tullut hylätyksi.

Merkittiin, että puutarhakurssit kuuroille naisille, jotka oli suunniteltu pidettäväksi kuurojen maatalouskoulussa Mäntsälässä viime kesänä, oli pitänyt peruuttaa osanottajien vähälukuisuuden vuoksi.

Päätettiin kutsua Tampereella pidettäville kuurojen kulttuuripäiville tarkkailijoita Norjasta, Tanskasta ja Ruotsista, joiden oleskelun päivien aikana liitto maksaa.

Esitettiin selostus Kööpenhaminan kongressikuluista ja katsaus liiton taloudelliseen asemaan.

Samoin esitettiin selostukset kongressista ja kongressin yhteydestä pidetystä Pohjoismaiden kuurojenliittojen Yhteistyökomitean kokouksista.

Merkittiin lähetystön käynti valtion viranomaisten puheilla kuurojen televisioasiassa, joka riippuu siitä, hyväksyykö eduskunta uuden TV-lain, jonka jälkeen uusi asetus annetaan maksuvapaista ryhmistä. Toistaiseksi kuurojen on syytä maksaa TV- ja radiokuuntelulupamaksut, joista nykyisen asetuksen mukaan ei ole mahdollista saada vapautusta.

Päätettiin painattaa tänä vuonna Kuurojen Joulua myytäväksi 20.000 kpl. Hinta 100:— kappaleelta ja myyntipalkkiot 10—100 kpl. 20 %, 100—500 kpl. 30 % ja yli 500 kpl. myynnistä 40 %. Näistä palkkioista tullaan pidättämään lain määräämä vero, mistä ohjeet annetaan kirjeitse myyjille.

Päätettiin ilmoittaa Helsingin puhelinluettelossa liiton puhelinnumeron ohella myös rahastonhoitajan puhelinnumero.

Merkittiin saaduksi liliton toimintaa varten kuluvaksi vuodeksi mk 3.700.000:— raha-automaattivaroista, joista tilitys on tehtävä ennen 15. 3. -61.

Myönnettiin Abraham Argillanderin haudan kunnostamiseen Mäntyharjun hautausmaalla 16.600:—.

Päätettiin jakaa esitelmäapurahat yhdistyksille kuluvalta vuodelta entisensuuruisina. Niille yhdistyksille, jotka eivät ole vuodelta 1959 antaneet riittävää selostusta esitelmäapurahansa käytöstä, ei nyt k.o. apurahaa myönnetä. Esitelmäapuraha on nimittäin loppuun käytettävä samana vuonna kuin se annetaan.

Päätettiin liiton vuosikokous pitää Turussa maaliskuun 26 pnä 1961.

Taiteilija Lauri Vainolan arvokas tietokirjasto ja talo tonteineen, joita oli etuosto-oikeudella tarjottu liitolle, jätettiin ostamatta.

Merkittiin, että alkuvuodesta kuolleiden taiteilija ja rouva Vainolan koko omaisuus oli lainvoimaisella testamentilla määrätty Lyyli ja Lauri Vainolan Säätiölle, joka tulee omaisuuden korkovaroista aikanaan jakamaan apurahoja kuurojen nuorten jatko-, ammatti- ja taideopintojen edistämiseksi. Säätiön johtokuntaan kuuluvat testamentin määräyksen mukaan toimittaja R. Pitkänen, työnjohtaja R. Th. Östman ja osastopäällikkö O. Pitkänen.

Maallikkopuhujien lähettämiseksi kuurojen hengellisiin tilaisuuksiin myönnettiin kolehtivaroista entiseen tapaan 80.000:—.

Merkittiin pöytäkirjaan muitakin juoksevia asioita ja selostuksia.

---

hyydestäänkin huolimatta kansa on onnellista.

Oltuani saarilla kahdeksan kuukautta olen valmis uskomaan, että Kanarian saaret ovat muinaisten kreikkalaisten ylistämät Elysian kentät — Onnellisten saaret.

E. H—nen.

OHJEITA

4—6 päivinä joulukuuta pidettävien kulttuuripäivien lausuntakilpailujen osanottajille.

— Kaiken on oltava valmiina ennen kilpailun alkua.

— Tule ryhdikkäänä, pää pystyssä, selkä suorana, samoin polvet, puhujakorokkeelle olematta silti jäykkä. Rauhallisesti ja luontevasti seisahdu, älä silitä tukkaasi tai suoristele pukuasi.

— Älä hymyile leveästi yleisölle, vienosti vain ja kumarra kevyesti. Missään tapauksessa et saa kädellä viittoillen tervehtiä yleisöä.

— Alkaessasi älä esitä esim. runon nimi on Aamu merellä, kirjoittanut Larin Kyösti, vaan Aamu merellä, kirjoittanut Larin Kyösti, se riittää.

— Esitä runo kauniisti, ilmeikkäästi, sulavasti ja rytmillisesti.

— Älä hymyile koko aikaa lausuessasi, vaan esitä selvästi korostaen sitä, mitä runon sisällys ja ajatus vaatii.

— Esitä runo rauhallisesti, ei liian hajallaan eri suuntiin viittoillen.

— Polviasi älä lausuessasi notkistele tai lantioitasi heiluttele.

— Luonollisuus paras lausuessasi.

— Puvun tulisi olla joko kansallispuku tai sitten yksivärinen.

Ehdotus:

— Kansantanhujen tuomareiksi ehdotan pelimannia sekä kuulevia kansantanhujen ystäviä, koska kuurot tuomarit eivät yksin pysty arvioimaan tanhujen tasoa, kun eivät kuule pelimannin soittoa, mitenkä se käy askeleiden kanssa yhteen. Tämä parantaisi kilpailijoiden täsmällisyyttä sekä vauhdikkuutta. Kansainvälisen Kuurojen päivänä 25. 9. 60 oli yhteistyö pelimannin ja tanhujien kesken antanut aika hyvän tuloksen.

Esitelmän pitäjille:

— Kun olet laatinut esitelmäsi, opettele se ulkoa. Ota mukaasi vain muistiinpanot. Älä pidä nenääsi niissä kiinni koko aikaa, yleisö voi nukahtaa. Asiallisesti ja ilmeikkäästi esitetty asia pitää yleisön mielenkiinnon vireillä.

— Nyt aletaan harjoitella ahkerasti ja sisukkaasti kaikkia kilpailuja varten. Toivotaan ja toivotetaan kaikille kilpailijoille hyvää menestystä.

Tuomareilla tulee olemaan helpompi homma kun kilpailijat noudattavat täsmällisyyttä kaikissa Kulttuuripäivien kilpailuissa.

Heevi Tolpo.

KULTTUURIPÄIVIEN VIIMEISET OHJEET JA TIEDOT

On juhlan tuntua. Mitä lähemmäksi päästään joulukuuta sitä voimakkaammaksi tämä tunne käy. Ei se ole pelkästään joulun odotusta, ei, kyllä on paljon niitä nuoria, jotka jännittyneinä odottavat omaa juhlaansa. Kuinka paljon heitä on se nähdään joulukuun alkupäivinä Tampereella, jolloin Kuurojen Liiton kolmannet nuorten kulttuuripäivät alkavat. Ehkä ylitetään yli 100 osanottajan lukumäärä, olihan edellisillä päivillä Turussa kaksi vuotta sitten n. 90 osallistujaa. Silloin jo moni yhdistys oli edustettuna, mutta paljon oli niitäkin yhdistyksiä, joita edustivat pelkät tarkkailijat. Ehkäpä tähänkin nyt tulee muutos. Ei kenelläkään yhdistyksellä ole syytä — eikä varaa pitää nuoriaan poissa näiden omasta juhlasta, joiden tarkoituksena on kehittää nuorten harrastustoimintaa ja esiintymistottumusta juuri yhdistyksiä varten.

Siis kaikkien yhdistysten nuoret Tampereelle 4—6. 12.

Huomioitavaa on,

että ilmoittautumisten tulisi tapahtua yhdistysten kautta ja näiden nimissä,

että yhdistykset ovat vastuussa osanottajiensa esitysten valvonnasta ja ohjauksesta,

että tämä koskee myös kuvaama- ja valokuvauslajien kilpailutöitä, joiden on täytettävä muunmuassa määrätyt mitat: kuvaamatyöt 21 × 29,7 sm, valokuvat 18 × 24 sm,

että näihin lajeihin osallistuvien on merkittävä kilpailutyöt salanimellä ja liitettävä mukaan suljetussa kuoressa oikea nimi,

että yhdistykset kilpailevat Soihdunkantajat-pokaalista, jota puolustaa Turun yhdistys.

Kulttuuripäivät pidetään Ammattikoulun juhlasalissa Pyynikillä Santalahdentien ja Pirkkalan valtatien kulmauksessa.

JUHANI KANTOLA SUUNNITTELEE AMMATTIOPINTOJA

16 mm. äänifilmi, pituus 27 min.

Tämä ensi sijassa opetustarkoituksiin suunniteltu elokuva kertoo miehestä, joka työkykynsä menetettyään joutuu suunnittelemaan työhön paluutaan invaliidihuollon turvin. Asian valmistelu sosiaalilautakunnan puitteissa, samoin kuin kuntouttamistutkimus Työterveyslaitoksessa saavat runsaasti huomiota osakseen. Jälkimmäinen osa voidaan esittää erikseen.

Elokuva on lainattavissa Työterveyslaitoksesta.

Elokuvan esittäjälle

Elokuvan yhteydessä toivotaan kiinnitettävän huomiota seuraaviin johtoajatuksiin:

a) Päähuomio Juhani Kantolan omaan panokseen:

Mikä merkitys on omintakeisella pohtimisella ja selvittelyllä?

Miten sitä voidaan edistää?

Miten ympäristö vaikuttaa (perhe, toverit, invaliidiyhdistykset)?

b) Perusteellisen suunnittelun merkitys ja miten sitä voidaan edistää?

Keskustelut kotipaikalla sosiaaliviranomaisten, opettajien, lääkärien ja toverien kanssa

Kaikkien eri mahdollisuuksien selvittäminen, mm. opetuskirjallisuutta käyttäen

Erikoistutkimuksien yhdistäminen em. kanssa

c) Kaikkien avunsaantimahdollisuuksien käyttö (ei vain invaliidihuollon):

Kotipaikan opastusmahdollisuudet

Kaikki koulut ja muut opiskelumahdollisuudet

Kaikki eri rahoitusmahdollisuudet

d) Ammattiväen piirissä:

Normalisoimisperiaatteen käyttö kuntouttamisessa

Kuntouttamisasian paikallinen hoitaminen

Asiakkaiden käsittelyyn liittyvät näkökohdat

Käytettäessä elokuvaa **opiskelutarkoituksiin** suositellaan seuraavaa menetelmää:

1. Lyhyt alkuselostus:

(mitä sairauden tai vamman kohtaama henkilö voi tehdä suunnitellessaan työhön pääsyä; valmistettu Työterveyslaitoksessa, liittyy kuntouttamistutkimuksiin)

2. Elokuvan esitys
3. Keskustelu, esim. käyttäen ryhmä- tai "mehiläispesä"-menetelmää
4. Mahdollisesti elokuvan esitys uudelleen
5. Keskustelun johtajan yhteenveto.

Työterveyslaitokselta saatavissa olevat 16 mm filmit

Os.: Haartmanink. 1, Helsinki.

N:o 1. Työ ja Terveys. (lyhyempi ja pidempi) Mustavalkoinen. Suomenkiel. äänitys. Esitysaika 15 ja 25 min. Valmistaja: Työterveyslaitos.

3. Vain käyrän selän sain. Mustav. Engl. äänitys. Kesto n. 15 min.
4. Näköaisti, toimeentulomme turva. Mustav. Suomenkiel. äänitys. Kesto n. 15 min. Valmistaja: Työterveyslaitos.
5. Häkäkaasu — myrkkykaasu. Mustav. Suomenkiel. äänitys. Kesto n. 15 min. Valmistaja: Tapaturman-

torjuntayhdistys ja Suomen Punainen Risti.

6. The observation of dust in steel foundry. Mustav. Engl. äänitys. Kesto n. 20 min.
7. How to avoid muscle strains. Mustav. Engl. äänitys. Kesto n. 15 min. Tuottaja: Bray Studios, Inc., New York.
8. The Billion dollar malady. Mustav. Engl. äänitys. Kesto n. 15 min. Tuottaja: Bray Studios, Inc., New York.
9. Toward independece. Mustav. Engl. äänitys. Kesto n. 30 min.
11. XII:sta "Terveys ja Työ"-kongressi. Värifilmi. Mykkä. Kesto n. 15 min. Valmistaja: Työterveyslaitos.
12. Att rätta människan efter arbetet och arbetet efter människan. Mustav. Ruotsink. äänitys. Kesto n. 25 min. Valmistaja: Sandvikens Järnverk.
15. Kampf dem Staub. Mustav. Saksank. äänitys. Kesto n. 15 min. Valmistaja: Progress Film. VEB.
16. Dangerous Noise. Värifilmi. Englannink. äänitys. Kesto n. 19 min. Valmistaja: (RWD) Rijksvoorlichtingsdienst. Haag.
18. Employees only. Mustav. Englannink. äänitys. Kesto n. 15 min. Tuottaja: The President's committee on employment of the physically handicapped. Washington.
19. Trappa utan slut. Värifilmi. Ruotsink. äänitys. Kesto n. 20 min. Valmistaja: Nordisk Ton Film. (Folksam).
20. Le mystere de L'Atelier 15. Mustav. Ranskank. äänitys. Kesto n. 20 min. Valmistaja: L'Institut National de Securite.
21. Juhani Kantola suunnittelee ammattiopintoja. Mustav. Suomenk. äänitys. Kesto 27 min. Tuottaja: Työterveyslaitos.
22. Kuntouttamistutkimus Työterveyslaitoksessa. (Loppuosa edellisestä). Mustav. Suomenk. äänitys. Kesto 15 min. Tuottaja: Työterveyslaitos.
23. Le commissariat a L'Energie Atomique. Värifilmi. Ranskank. äänitys. Kesto n. 20 min. Valmistaja: Le films du Cypres.

KUUROT AUTO- JA MOOTTORIMIEHET

... kuten tiedätte, viime syyskuun numerossa mainitun oman järjestön perustamisesta pidetään neuvottelutilaisuus itsenäisyyspäivänä joulukuun 6 päivänä klo 10 a.p. Tampereen Kuurojen Yhdistyksen huoneistossa Satamakatu 2 (nuorten kulttuuripäivien yhteydessä).

Kaikkien asiasta kiinnostuneiden moottorimiesten toivotaan saapuvan.

— OMA JÄRJESTÖ AJAA OMAA ETUASI —

Moottoriterveisin
Osmo Entelä

Kotimaasta

SYYSK. 11 pnä tehtiin Tampereen kuurojen Naiskerhon retki maaseudulle Ahtilaan Kirsti ja Ahti Ahosen kesämökille Särkijärvelle. Sää vaikutti oikein kauniilta ja lämpimältä, joten sopi lähteä retkelle. Se oli oikea ilonpäivä naisosanottajille. Porhallettiin Ahtilaan, jonne oli 7 km, pyörillä ja mopedilla, sekä taksilla että jalan kävellen. Oli vähän eksytty metsään, ennenkuin saavuttiin perille. Kirsti-emäntä ja Ahti-isäntä olivat hyvin ystävällisiä ja vieraanvaraisia. Mukana oli noin 20 naista sekä 2 muuta vierasta joukkoineen. Siellä vietettiin pyhäpäivä ihanan syyskesän luonnon helmassa kauniilla paikalla aivan järven rannalla. Siellä oli virkistävää ohjelmaa, sekä paljon ulkona liikkumista, saunomista ja uimista sen päälle, veneellä soutua, sienien keräilyä y.m. y.m. Juotiin kahvia sekä syötiin eväiden mukana soppaa. Oltiin tyytyväisiä retkeen.

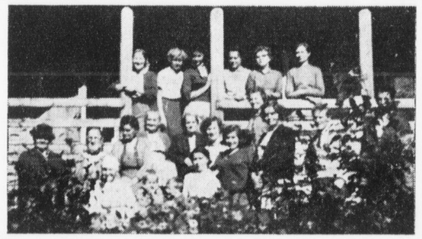

Ahtilan kuistilla

TYÖHÖN matkalla ollut kuuro Frans Hernberg menetti molemmat jalkansa 6. 10. aamuna Porissa sattuneessa ylikäytäväonnettomuudessa. Hernberg ylitti klo 5.45 aikaan polkupyörällä Tupalan tasoylikäytävää Aittaluodossa eikä huomannut lähestyvää järjestelyjunaa vaan jäi sen alle. Hänen jalkansa katkesivat niin pahasti, että ne irtaantuivat. Hernberg vietiin Porin yleiseen sairaalaan, missä hänelle tehtiin leikkaus ja verensiirto. Klo 8:n aikaan hän oli vielä leikkauksessa. Hänen tilansa on vakava.

Shakkia

TAMPEREEN Kuurojen Shakkikerhon järjestämässä kansallisessa pikaturnauksessa 2. 10, pelattiin kireitä otteluja. Osanottajia oli 7 miestä, m.m. Helsingistä 3 pelaajaa. E. Tolsa, jota pidettiin voittajaehdokkaana, hävisi jo ensimmäisen pelinsä E. Helmistä vastaan ja jäi peräti 6:neksi. E. Helminen ja E. Putkonen pelasivat tasan. Seuraavana parina oli V. Tolsa ja E. Putkonen, edellämainitun voittaessa, ja johtaessa puhtaalla pelillä. Viimeisenä parina pelasivat E. Helminen ja V. Tolsa. Tolsa hävisi ja Helminen selviytyi yllättäen koko kilpailun voittajaksi. Seuraavat tulokset saavutettiin:

1) E. Helminen, Tre 5 1/2 pist.; 2) V. Tolsa, Hki 5 pist.; 3) E. Putkonen, Hki 4 1/2 pist.; 4) V. Kerminen Tre 2 pist.; 5) E. Kuusisto Tre 2 pist.; 6) E. Tolsa Hki 2 pist.; 7) T. Kauranen Tre.

Urheilua

PORIN Kuurot Urheilijat järjestää hauskan pikkujoulujuhlan palkintojen jakoineen marraskuun 26 pnä klo 19. Kuurojen talossa.

TURUN Kuurojen Urheiluseura Valpas järjestää vuosijuhlan pikkujouluineen marraskuun 26 pnä klo 19 Kerhotalon alasalissa. Ohjelma vaihteleva.

TAMPEREEN Kuurot Urheilijat-seura järjestää pikkujoulujuhlan Tampereen Kuurojen Yhdistyksessä Satamak. 1. B, lauantaina marraskuun 19 pnä klo 19. monipuolisella ohjelmalla, palkintojen jakoineen. (Tämän vuoden kilpailuista). Huom. aika. Tervetuloa läheltä ja kaukaa.

LAHDEN Kuurojen Urheilijain pikkujoulu palkintojenjakoineen pidetään entiseen tapaan Kansantalolla (Aleksanterin- ja Saimaank. kulmassa) lauantaina marraskuun 26 pnä klo 19—24. Jäsenet vieraineen tervetulleita.

KYMINLAAKSON Kuurojen Urheiluseura Tähti kutsuu jäseniään ja ystäviään pikkujoulujuhlaan Kotkan Työväentalolle, kerhohuoneeseen, lauantaina joulukuun 3 pnä klo 18. Paketit mukaan.

LAHDEN Kuurojen Urheilijain järjestämät kansalliset suunnistuskilpailut pidettiin 2. 10. mitä ihanteellisimman suunnistussään vallitessa Hollolan lentokentän monttumaastossa, joka tuotti monelle suunnistajalle vaikeuksia, sillä keskeyttämisiä sattui tuhkatiheään. Poissaolollaan loistivat mm. vastaleivotut mestarimme Narmala ja Viitala sekä Raili Lehtonen. Ratamestarina toimi vääp. Onni Arasola LHS:sta kiitettävällä arvosanalla ja kilpailujen johtajana hra Kosti Remmi, molempien ollessa samalla maalituomareina.

Tulokset: M-sarja 6 km: 1) M. Salli, Häli 1.32,30; 2) H. Höglund, LKU 2.55,10; 3) E. Honkavaara, Hero 2.58,30; 4) J. Kallio, Häli 3.03,15; 5) T. Tiirikka, LKU 3.03,20; 6) K. Paajanen, LKU 3.08,10. Keskeyttäneitä 4.

M 35-sarja 4,5 km: 1) V. Leinonen, Häli 1.22,25; 2) T. Lilllunen, LKU 2.47,05. Kesk. 4.

N-sarja 3 km: 1) Liisa Moilanen Jalo 1.36,45.

Kokouksia

HELSINGIN Kuurojen Raittiusseura Surd järjestää raittiusaiheisen juhlan marraskuun 3 pnä klo 19 H:gin kuurojen yhdistyksellä. Vaikka juhlailta onkin arkipäivä, toivomme kuurojen saapuvan runsaslukuisina. Pääsy vapaa kaikille.

Tämän vuoden Raittiusviikon tunnus:

Uudet ajat, raittiit tavat.

Raittiusviikkoa vietetään maassamme lokakuun 30 pnä marraskuun 5 pvän välisenä aikana. Kehoitetaan Kuurojen yhdistyksiä järjestämään jäsenilleen raittiusaiheisia tilaisuuksia.

HELSINGIN Kuurojen Yhdistyksen syysjuhlat pidetään 5—6 pnä marraskuuta. 5. 11. klo 19 ohjelmallinen illanvietto omassa huoneustossa Liisankatu 27. A.

Tervetuloa läheltä ja kaukaa.

LIEKSASSA pidetään esitelmäpäivät marraskuun 5—6 pnä, alkaen molempina päivinä klo 12, Lieksan kauppalan keskuskansakoululla. Tervetuloa!

ALAVUDEN Kuurojen yhdistys järjestää esitelmäpäivät marraskuun 6 pnä Killinkoskella Viitalan talossa.

KUOPION Kuurojen yhdistyksen esitelmäpäivät ovat marraskuun 12—13 pnä alkaen lauantaina klo 18 ja sunnuntaina klo 11. Jumalanpalvelus. Esitelmäpäivät jatkuvat klo 13. Toim. Pitkänen esitelmöi, samoin oman paikkakunnan puhujat. Myös A. Savolaisen tämän syksyisen ulkomaanmatkan selostus, kesäkodin filmiesitys y.m. Tervetuloa kalakukkojen kaupunkiin.

JOENSUUN Seudun Kuurojen yhdistyksen esitelmäpäivät pidetään marraskuun 12—13 pnä Niinivaaran kansakoululla alkaen klo 18 ja seuraavana pyhänä klo 12. Puhujiksi on pyydetty R. Pitkänen, rva Elise Jaakkola ja Teuvo tai Sirkka Lillunen. Elokuva Tanskan nuorisoleirikuulumisia, jos saadaan. Kaikki tervetulleita.

HÄMEENLINNAN kuurojenyhdistyksen esitelmäpäivät ovat marraskuun 12—13 päivinä yhdistyksen kerhotalossa Markkulantie 3. Esitelmänpitäjinä rva Martta Kattainen ja Emil Mattila. Päivät alkavat lauantaina klo 19.00 ja jatkuvat sunnuntaina klo 12.00.

KARJALAISTEN kuurojen Heimojuhla on Turun Kuurojenyhdistyksen toimitalossa lauantaina 12. 11. 1960 klo 19.00. Ohjelma on hyvä, karjala-aiheinen.

Sunnuntaina 13. 11. klo 13 on sääntömääräinen vuosikokous samassa paikassa. Kaikki ovat tervetulleita heimojuhlaan.

Karjalaisten Kuurojen Heimotuki r.y.

TAMPEREEN Kuurojen Yhdistys r.y:n varsinainen syyskokous pidetään marraskuun 13 pnä klo 17 alkaen omassa kerhohuoneustossa. Esillä sääntöjen määräämät asiat.

OULUN kuurojen yhdistyksen esitelmätilaisuus pidetään marrask. 19—20 pnä Kuurojentalolla. Puhujiksi ovat lupautuneet Rurik Pitkänen ja joko insinööri Savisaari tahi opettaja Väisälä. Tervetuloa Ouluun.

TURUN Kuurojenyhdistyksen Nuorten kerho toimeenpanee iloisen illanvieton vauhdikkaalla ohjelmalla marraskuun 19 pnä Kuurojenyhdistyksellä Henrikinkatu 4 b. Sauli Isomäki muistelee nuorisoleiriä Tanskassa, Valppaan keilatytöt esiintyvät j.n.e. Tulot käytetään turkulaisten nuorten lähettämiseksi Tampereen kulttuuripäiville.

KYMENLAAKSON Kuurojen yhdistys järjestää pikkujoulujuhlan marraskuun 26 pnä klo 18 Kansanopistolla Inkeroisissa. Kahvitarjoilua. Joulupukki tulee. Arpajaiset y.m. Tervetuloa läheltä ja kaukaa.

HÄMEENLINNAN Kuurot r.y:n vaalikokous on Markku-

lassa marraskuun 27 päivänä klo 13.00. Esillä sääntöjen määräämät asiat, m.m. puheenjohtajan ja johtokunnan valitseminen seuraavaksi vuodeksi.

TAMPEREELLE nuorten kulttuuripäiville saapuvat huom! Tampereen Kuurojen Yhdistys järjestää illanvieton yhdistyksen omassa kerhohuoneustossa Satamakatu 1 B 2 tulevan joulukuun 3 pnä klo 19 alkaen.

TAMPEREELLE nuorten kulttuuripäiville aikoville haluamme tiedoittaa seuraavaa, jokaisen on itse huolehdittava majoituksesta ja niitä saa varmemmin jos ajoissa tilaa huoneet. Esim: Voitte tilata huoneet uimahallitalossa olevasta retkeilymajasta, mutta joka ei ole aivan tavallinen retkeilymaja vaan se on kuin hotelli ja maksu on 300:— vuorokaudelta ja sitäpaitsi se sijaitsee aivan kulttuuripäivien pitopaikan läheisyydessä. Kuurojen yhdistykseltäkin saa rajoitetun määrän yöpymispaikkoja jos tilaa sen osoitteella sihteeri Niilo Rannikko Toivonkatu 4 A 4 Härmälä. Tilattaessa huoneet on varminta liittää mukaan palautuspostimerkki mahdollista vastausta varten.

Tervetuloa siis tehtaitten kauniiseen kaupunkiin.

Kulttuuripäivien järjestelytoimikunta.

KEMIN Kuurojen yhdistys järjestää esitelmäpäivät joulukuun 5 pnä alkaen klo 19, Seurakuntatalossa. Seuraavana, Itseniäsyyspäivänä on kuurojen yhdistyksellä ohjelmallilnen tilaisuus Luulajassa. Lähtö linja-autolla. Toivotaan runsasta osanottoa. Mukaan lähtevät voivat ilmoittautua Sointu Kotilalle os.: Pajusaari 111. C. viimeistään joulukuun alussa Tervetuloa Luulajaan ja Kemiin.

ROVANIEMEN Kuurojen pikkujoulua vietetään joulukuun 10—11 pnä Antero Pallarin kodissa Parvelantie 8 D 45. Tervetuloa!

KARJALAN KUUROT r.y:n pikkujoulujuhlaa vietetään Kouvolassa, seurakuntasali Betelissä 10 pnä joulukuuta. Klo 12 alkaa myyjäiset ja klo 18 joulujuhla. Tervetuloa.

RIIHIMÄEN Kuurot r.y:n vaalikokous pidetään uusien sääntöjen 10 § mukaan 11 pnä joulukuuta klo 12. Kansalaisopistolla. Entiset ja uudet jäsenet tervetuloa.

Kokouksen jälkeen klo 17 vietetään pikkujoulua samassa paikassa. Joulupukki saapuu. Kaikki tervetulleita.

IMATRAN Kuurot r.y:n pikkujoulu ja esitelmäpäivät pidetään joulukuun 10—11 pnä. Hyvä ohjelma ja elokuvaesityksiä. Pikkujoulujuhla alkaa lauantaina klo 18 ja esitelmätilaisuus sunnuntaina klo 12. Toimittaja Rurik Pitkänen tulee. Tervetuloa.

VUOSIKOKOUS pidetään tammikuun tai helmikuun aikana.

Merkkipäiviä

70 VUOTTA täyttää 30. 11. 60 neiti **Anna Kari** Teiskon Pohjankapeen kylässä. Hän on toiminut mainitun kylän kansakoulussa keittäjä-vahtimestarina 30 vuotta ja sai osoituksena uskollisesta palveluksestaan Maatalousseurojen Keskusliiton kultaisen mitalin. Nti Kari on siirtynyt pari vuotta sitten eläkkeelle ja asuu sisarensa perheen op. Palomäen talossa, jossa hänellä on oma viihtyisä ja rauhallinen huone.

Puuseppä **Johan Friman** 10. 12. 60 70 v. Helsingissä.

Puuseppä **Kaarlo Mikkola** 29. 12. 60 60 v. Helsingissä.

Sisar **Eeva Malmila** 25. 12. 60 50 v. Helsingissä.

SYDÄMELLINEN KIITOKSENI rovasti ja rouva Paunulle, past. Malkavaaralle, diakonissa Kirsti Raitiolle, Lahden kuurojen yhdistykselle, Urheiluseuralle, Naiskerholle ja tuttavapiirilleni, jotka monin eri tavoin ilahduttivat minua merkkipäivänäni.

Lempi Isotupa.

SYDÄMELLINEN KIITOS kaikille ystäville monilukuisista ja mieltä lämmittävistä hyvän tahdon ilmauksista syntymäpäiväni johdosta.

Lauri Paunu

LEHTEMME TILAAJAT JA YSTÄVÄT

Liittomme vuosikokous on päättänyt korottaa Kuurojen Lehden ensi vuoden tilaushinnan 800 markkaan, koska useina vuosina lehti on tuottanut kasvavaa tappiota.

Sittenkin lehtemme on hinnaltaan halpa. Toivomme, että sitä jatkuvasti tilaatte ja hankitte uusia tilaajia.

Mitä enemmän on tilaajia, sitä paremmaksi lehti voidaan saada.

Toimitus.

KUUROJEN LEHTI
Tidskrift för Döva

65. vuosikerta 1960

Julkaisija: SUOMEN KUUROJEN LIITTO r.y.

Päätoimittaja: URHO KIERIMO, Lempäälä, Toutonen

Toimitussihteeri: RURIK PITKÄNEN, Helsinki, Liisankatu 27 E 10. Puh. 38 154.

Toimituskunta: Katri Pitkänen, Maila Paunu, Aura Ahlbäck.

Toimitus ja konttori: H:ki, Liisankatu 27 E 10. Puh. 38 154. Kirjoitukset ja kuvat lähetettävä ennen edellisen kuukauden 7 päivää. Muotokuvista seurattava 500:— maksu.

Tilaushinta: Koko vuodelta 1961 kotimaassa ja Pohjoismaissa 800:—, ulkomaille 1000:—. Tilattavissa kaikista postitoimistoista.

Ilmoitushinnat: Lähempiä tietoja saa puh. 38 154. Kihlaus-, vihkimä- ja syntymäilmoitukset 300:-. Kuolinilmoitukset 500:-.

Kaikki maksut suoritettava Suomen Kuurojen Liitto r.y:n postisiirtotilille n:o 6825 tai rahastonhoitaja Eero Laamaselle, os. Liisankatu 27 E 10, Helsinki. Puh. 882 163.

KUUROJEN JOULU

ilmestyy taas

Luotettavia myyjiä otetaan

Korotetut palkkiot:

10 - 100	kpl.	myynnistä	20:- kpl.
101 - 500	„	„	30:- „
yli 500	„	„	40:- „

Yksittäisnumerot 100:— kpl.

MYYJÄT, ilmoittautukaa heti osoitteella:

SUOMEN KUUROJEN LIITTO r.y.

LIISANKATU 27 E 10, HELSINKI

TURKU 3
Sirkkalank 8a B 12
Elias Savisaari

Tilatkaa vuodeksi 1961 — Prenumerera för år 1961 på

KUUROJEN LEHTI-
TIDSKRIFT FÖR DÖVA

vuosikerta 66 — 65 årgång

ilmestyy kerran kuukaudessa, seuraten tapahtumia kuurojen maailmassa koti- ja ulkomailla.

Toimituskunta:
Katri Pitkänen, Maila Paunu, Aura Ahlbäck.

Neuvottelukunta:
Jaakko Väisälä, Teuvo Lillunen, Jarmo Narmala, Sirpa Kostiainen, Soile Salonen.

Tilaushinnat:
800:— koko vuodelta. Ulkomaille 1000:—.Vuositilaajat saavat runsaasti kuvitetun "Kuurojen Joulun" ilmaiseksi. Kuurojenkoulujen, ammatti- ja talouskoulujen oppilaat saavat sen tilaamalla opettajansa kautta jaettavaksi 400 markalla koko vuodeksi.

Tilauksia vastaanottavat kaikki postikonttorit, asiamiehet yhdistyksissä ja lehden konttori, os. Helsinki, Liisankatu 27 E 10. — Postisiirtotili n:o 6825.

Tehkää tilauksenne nyt heti ja tarjotkaa lehteä myös tuttaviennekin tilattavaksi. Omaa lehteämme levittämällä hankitte kannattajia kuurojen asialle kuulevienkin keskuudessa.

Utkommer en gång i månaden. Vad som sker och vad som hänt i de dövas värld, både in- och utrikes, skildras utförligt.

Redaktionskommitte:
Katri Pitkänen, Maila Paunu, Aura Ahlbäck.

Rådkommitte:
Jaakko Väisälä, Teuvo Lillunen, Jarmo Narmala, Sirpa Kostiainen, Soile Salonen.

Prenumerationspris:
700:— för hela året utan julpublikation. Till utlandet 1000:—. Elever i dövskolorna samt yrkes- och hushållsskolorna kunna genom lärarna få prenumerera för 400 mk i året.

Prenumeration kan ske genom alla postkontor, föreningarnas ombud och tidskriftens kontor, adr. Helsingfors, Elisabetsgatan 27 E 10, postgirokonto n:o 6825.

Gör Eder prenumeration genast och rekommendera tidskriften för Edra vänner och bekanta. Genom att sprida Er egen tidskrift på detta sätt skaffar Ni anhängare och förespråkare för de dövas sak i de hörandes krets.

URHO KIERIMO
päätoimittaja — huvudredaktör

RURIK PITKÄNEN
toimitussihteeri — red.sekreterare

ULLA-BIRGITTA LAINE
svenskspr. redaktör

Oy SURDUS Ab — 1960